

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre . . . . . 12 frt-kr.
 Fél évre . . . . . 6 frt-kr.
 Negyed évre . . . . . 3 frt-kr.
 Egy év 5 kr.

A lap az előző évi díjaitól min-
 denkinek megújított. Nagy hatvan-
 éves, 1894. évi. Újraosztály-
 kint. — a szerkesztőségbe kér-
 zik. Kézzel.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Négy sorra 10 napra 100 kr.
 Helyben és postán küldve.
 Hirdetési díj: minden sorra 100 kr.
 Hirdetési díj: minden sorra 100 kr.
 Hirdetési díj: minden sorra 100 kr.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Egy félve mult már annak, hogy e lap szerkesztését átvettük s azóta minden törekvésünk oda irányult, hogy olvasóink igényeit kielégíthessük. Hogy ez mennyiben sikerült, annak megítélésére természetesen nem mi vagyunk a hivatottak.

Mi csak annyit mondhatunk, hogy a szerkesztés átvételkor kiadott programunkat híven és becsületesen igyekeztünk bevaltani. Hirdítettük a függetlenségi elvek igazságát s szolgáltuk a haladás és demokrácia eszméit.

Minden fontosabb kérdésben, mely hazánkban vagy a külföldön fölmerül, felelőnk szavunkat s kifejtettük nézetünket. Soha egy pillanatra sem feledkeztünk meg a függetlenségi és 48-as párt programjáról, mely a jövőben is vezér-elvünket fogja képezni.

Az országos érdekű ügyek mellett nem hanyagoltuk el a helyi érdekű ügyeket sem, sőt első sorban mindig azt tartottuk szem előtt, hogy lapunk helyi érdekű lap legyen. E szempontból kiindulva, nem volt olyan politikai vagy társadalmi mozgalom városunkban, melyről kimerítő tudósítást ne adtunk volna, sőt ha e mozgalmak a mi irányunkkal megegyeztek s városunknak fejlődését előmozdították: azokat a legnagyobb lelkesedéssel karoltuk fel. Legyen elég, ha az erdélyi magyar közművelődési egyeslet debreczeni és hajdúmezei fiókjának megalakítására, a debr. kir. tábla érdekében megindult társadalmi mozgalomban kifejtett munkásságunkra s a „Csokonai-kör” megalakításáról kifejtett tevékenységünkre utalunk, melyek mind a mellett bizonyítanak, hogy hírlapiról köteletségünket nem csak ártéztük, de a legnagyobb buzgalommal teljesítettük is.

A városi és megyei közgyűlésekről, a különféle egyletek és társas-körök gyűléseiről s nevezetesebb mozzanatairól mindannyiszor pontos, megbízható és kimerítő tudósításokat hoztunk; a helyi apró eseményeket is figyelemmel kísértük s hírlapunk összeállítására szintén nagy gondot fordítottunk.

Hogy a vidéki életet is mily figyelemmel kísértük, mutatják nagyszámú vidéki leveleink, melyek ha itt helyben nem is bírnak nagy érdekekkel, de az illető vidéki városokban megteszik a maguk hatását, mert hozzá szótartják az illető vidéki városok intéző köreire, hogy tetteikért a nyilvánosság előtt felelni tartoznak.

Ugy politikai, mint „Tárcza”-rovatunkban az irodalmi színteret tartottuk szem előtt; régi, kipróbált munka-társaink gárdájához számos tehetséges új munkatársat szerztünk, így sikerült elérnünk azt, hogy az általános, jobban mondva országos kérdésekkel foglalkozó cikkeinket, valamint önálló tárcza-cikkeinket készséggel vették át a legtekintélyesebb vidéki lapok.

A komoly dolgok mellett arról sem feledkeztünk meg, hogy lapunkat apró csevegések, humoros rovatok tegyék változatosabbá. Tudjuk ugyanis, hogy vannak olyan kérdések, melyeket celszerűbb a trefa, vagy gúny leple alatt szellőztetni, de olyan modorban, mely a jó ízlést nem hágya át.

Most, midőn a második félve kezdetén olvasóinkhoz fordulunk, csak anyai ígéretet teszünk, hogy ezennel is azok maradjunk, a kik eddig voltunk; híven fogjuk szolgálni e város és vidéknek közügyeit, buzgón fogjuk hangoztatni politikai elveinket, melyeknek diadalra juttatása milliók óhaját képezi; hirdetni fogjuk, hogy Magyarország jövője csak akkor lesz biztosítva, ha visszavivjuk hazánk teljes állami függetlenségét; harcolunk ennek érdekében a nélkül, hogy a személyeskedés terére csapnánk át, mert mi nem személyek, hanem elvek ellen, nem egyes személyek érdekében, hanem elveink diadalra juttatása mellett küzdünk; új programmra

nincs szükségünk, saját erőnket felülhaladó ígéretet nem tesszünk, hanem a rendelkezésünkre álló eszközök segítségével arra törekszünk, hogy lapunkat ne csak megtartsuk az eddigi színvonalon, hanem minden irányban emeljünk azt.

Lapunk, — mely nem kénytelen a hivatalos érdekeket legyezgetni, hanem függetlenül szolgálja a közérdeket, — csak úgy töltheti be kellőképpen hivatását, ha az olvasó közönség eddigi támogatását a jövőben se vonja meg tőlünk, hogy minél szilárdabb legyen azon kapcsol, mely bennünket olvasóinkkal összefűz. Lapunk, mely a közérdeket önzetlenül és függetlenül szolgálja, mely szabvencziora s más segély forrásra nem támaszkodhatik, csak a nagy közönség pártolása által virágozhatik s fejlődhetik; lapunkat az olvasó közönség évtizedeken át kellő pártolásban részesítette, a mi annak a fényes bizonyítéka, hogy e hosszú multtal bíró lap minden időben híven teljesítette feladatát s nélkülözhetetlen organumává lett a debreczeni közönségnek.

Ilyen multra támaszkodva, s a lefolyt félve alatt saját magunk által kifejtett laudatlan munkásságra hivatkozva, legyen szabad remélnünk, hogy olvasóink szives támogatásukat — melyet eddig is kiérdemeltünk — a jövőben sem vonják meg tőlünk!

Debreczen, 1890. július 1.

A „Debreczen” szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS A „DEBRECZEN”

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra.

Julius 1-én új félve kezdődvén, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejárt, az előfizetést megújítására.

A „Debreczen” megjelen naponként péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre:
 Egész évre . . . . . 10 frt
 Félévre . . . . . 5 frt
 Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a kiadóhivatásban ötétek fel.
 Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeiket hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Előfizetéseket és hirdetéseket a lap részére Debreczen (Főpince, Sz. Nagy Károly-láz) Kutasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetni Telegdi K. Lajos ur könyvkereskedésében is.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

Leszünk, a kik voltunk.

Pár sorral feljebb olvashatták olvasóink, hogy lapunk politikai programja változatlanul maradt a régi. Természetes, hogy ez ugyszólván a felesleges kijelentések közé tartozik, bizonyos tekintetben mégis indokoltak, hogy azt mégis külön is kiemeljük és ez időszert ismételt hangszóljuk.

Lapunk a függetlenségi 48-as párt közlönye. Az egyedüli lap az összes hazai sajtóban, melyet a párt az összes hazai kötelek fűznek s a mely csaknem negyedszázados multjával a mennyire szerény eszközeivel telt, mindenkor bobizonyította a párt elveinek való szilárd ragaszkodását, s mikor e lapok kitértést nem ösmérol állhatatoságra híratkoztunk, az egyuttal jogot ad arra s köteleességünk is teszi, hogy ma, mikor képmutató árulkodók s ádaskés hiszlekedők épp úgy, mint legádázabb ellenségeink kezét fogva szórják pártunkra a visszavonás, az egyenetlenség gyanúját, ebben a hazug helyzetben kimondjuk az igazat, hogy, akadjon bár egy-egy olyan hevesebb vérmérsékletű tagja pártunknak, a ki a kívülről hangzó lármanak felülve, abba a hallucinatio

esik, hogy a lárma a házban van: a függetlenségi és 48-as pártot ez a vak lárma utjáról le nem téríti egy vonalnyira sem s a párt szolgálatában e lapok is haladnak tovább azon az uton, melyen hahozás, ingadozás nélkül haladva, a személyes tekinteteket az elvi szempontok egyedül irányadó hatalmának mindig és mindenben alárendelve, — a biztos diadal felé haladunk.

Beszélünk 48-as és 49-es pátról. A mit erről a megkülönböztetésről minden oldalról összehadarnak, csupa rosszakarat vagy csupa gyerekség: egy országos nagy párt állapotainak elbírálására számba nem vehető mese-beszéd.

Azok, a kik ezt a megkülönböztetést kitalálták, hogy tömjéneznék azoknak, a kik a magok sajátosság álláspontjából azt megerősítik! Furcsa egy összhang, annyi bizonyos.

Csak hogy igazság nincs benne egy mákszemnyi, az még bizonyosabb. Az egyik oldalon szándékos hazugság, a másik oldalon némelyek személyes ellenszerve az egész. Sőt, ha csak egy kissé elemezni akarjuk, azt kell látnunk, hogy még értelme se sok van.

Függetlenségi az egész párt, 48-as az egész párt, ezt mindenki elősméri, csak azt mondják, hogy vannak, a kik 48-nál tovább óhajtanak menni — 49-esek. De mi értelme van annak a vádnak, hogy a függetlenségi pártnak némely tagja 49-es? Nincsen semmi értelme. 49-es az volna, a ki a Habsburg-dynastiát Magyarország trónjától megakarná fosztani. A ki azt meri alítani, hogy a függetlenségi pártban akad olyan örült ember, a ki ezt a phantasmagoriát politikai célul követi, az maga sines tisztában magával.

Kossuth maga immár nem a detronisatio alapján áll, csak azt hirdeti, hogy Magyarország királyi és Ausztria császári trónján egyszerre nem ilhet ugyanazon ember. Azt csak megengedi mindenki, hogy ebben van politikai ratio, de köteles mindenki elismerni azt is, hogy Kossuth e nézetével is egyedül áll, mint politikai programmal, valamint egész leplezetlen őszinteséggel ösmérjük el, hogy minden magyar ember szívében annak legbenső rejtekében ott él az az aspiratio, hogy jöjjön el még egyszer — a mint hogy bizonyára el is fog jönni — az az idő, a mikor Magyarország királyja egészen Magyarországra lesz. Ez a magyar szívek titkos sugallata, de ilyen magyar politika nincs sem pártban, sem politikuskok akarátában. Ez hát a 49-es irány! Akkor, ne panaszkodjék senki, hogy nyiltan nem beszélünk — 49-es minden magyar ember. Hol van hát a hypokrisis, hol van a 49-es párt?

Szemünkre vetik, hogy Kossuth-cultust csinálunk. Nem lehet az igaz, mert nem lehet sem most, sem Magyarország második évezredében, hogy Kossuth-cultust csinálni kelljen. A mint, hogy nem kellett eddig és nem kell ezután soha Rákóczy-cultust csinálni. A kormáypárti gyermek is e nevek dicsőítésében nő fel, s hogy is mondja Madách „Csak később fejlik . . . .” A tulajdonon egy gyászlegény kivételével mindenki verte a mellét, hogy nincsen nála Kossuthnak nagyobb tisztelője. Ez hát a 49-es politika? Hiszen akkor ha önök igazat mondanak, megint csak mindenki 49-es Magyarországon.

A magyar ember kegyellete épp oly nagy, épp annyira kiirthatatlan a 48-iki, mint a 49-iki hagyományok iránt. 1848-ban azonban forradalmat csinált a nemzet ellen az uralkodó család. A forradalmár dynastiának a törvényes alapon küzdő nemzet 49-ben forradalommal felelt.

C'est la guerre! Azok az idők elmúltak. A nemzetünk bitófája és osztrák golyóktól kioltott vére olykor-olykor minden nyájiskodásunk között eszünkbe jut s elszorítja szívünket, de a magyar nemzet megbocsátott, mert csak neki volt megbocsátani valója . . . .

Ugyan, van magyar ember, a ki ezeken az emlékeken el ne fogódna? Nincs, nem lehet olyan! Így hát mindnyájan 49-esek vagyunk. Bánat, és sok szomorú emlék, olykor-olykor felújuló keserűség, fel felsajgó régi seb, van a magyar szívbem 49-es, de 49-es politika a magyar elmékben nincsen.

Egy igazi magyar politika van. Az, a mit a függetlenségi párt a maga egészében követ osztatlanul, s mely ellen nem vétett 1867. óta soha. A persona-lunio politikája. A modor nem program. Egyik ember elegánsabb szónok, a másik többet ad a külső hátsra; egyik ember kiméletesebb, a másik nem sokat a teketóriázik. Közel 100 ember nem beszélhet mindig minden szavában egyformán, mint 100 egyhuron pendülő muzsikáló masina. — Sőt akad olyan is, a ki csendesebben vagy zajosabban az ellennárt szavába vág, mert vétét igtatja, a mit hall; a másik meg nyugodalmas phlegmával hallgat végig mindent: mindegy egy nagy pártot, melyet nem egy-két esztendő muló viszonyai, hanem a magyar nemzet történelme teremtett meg, szét nem bonthatja.

Ha azonban akadt a pártban olyan, a ki a párt lényeges programjával ellenkező magatartást követelve a párttól, s a miért ahhoz a programhoz s annak minden folyományához változatlanul ragaszkodik, a pártot, mely ezen állhatatossággal, lankadatlán kitarásával a nemzet bizodalomban mind nagyobb helyet viv ki magának, s mely a közelmúlt nagy változásokhoz hasonló történelmi sikert tudott kiküzdeni, mikor elvhűsleges gyümölcseit már-már élvezheti. erkölcstelenséggel vádolja, maga pedig a párt program alapszemjével ellenkező tanokat hirdet, annak a pártban nem lehetett helye, mert benmaradása csakugyan annyit jelentett volna, hogy van a pártban olyan, a ki a párt egységét kész megbontani.

Personal-unio és delegatio homlok-egyenest ellenkező dolgok. A ki az alsóért küzd, álmában sem akarhatja az utóbbit. E lapokban soha senki sem fog mást olvasni.

B. S.

— **Beltölő hírek.** József főherceg a női parkiállításban. József főherceg is meglátogatta a női parkiállítást és nagy érdeklődéssel nézte meg a ropant mennyiségű szebbnél-szebb hasznos munkat. — Képviselelő beszámoló. Bezerédi Viktor Veszprém város orsz. képviselője szombaton tartotta meg választói előtt beszámoló és búcsú beszédét. — Szanatórium a városligetben. A városligeti Hungária-uton, hol a közúti vasut állomásának vepontja van, egy új szülészeti és nőgyógyászati intézet, sanatórium, nyílt meg. — A felebbvitelről a sommas eljárásban szóló törvényjavaslat általános elveinek megvitatására összehívott értekezlet pénteken Szilágyi Deszö igazságügyminiszter elnökele alatt tartotta második ülését, melyben folytatta tanácskozásait az eléje tűzött kérdések fölött. A tanácskozmány — az előadó hozzájárulással — a javaslat rendszert átdolgozandónak találta; nevezetesen a tagok többsége odanyilatkozott, hogy a reform ne szorítottassék a sommas perekben való felebbviteli eljárás szabályozására, hanem az egész sommas eljárás egységesen és különösen a bizonyítási jog is kimerítőben szabályoztassék. — Kossuth nővere, Rutkayné asszony szombaton utazott el Dabaszra, hol hosszabb ideig Halász Olivér családjának vendége lesz. Utjában az egyes államok mindenütt óriási néptömegek várta és

rokszenves tüntetéseben részesítette. Ocsán az állomáson nagy közönség jelenléte Szabó Géza ottani lelkész beszédével fogadta Rutt kaynét. A fogadtatás és tüntetés még impo zansabb arányokban nyilvánult Dabason hol tengernyi nép elén Vörösmarty Károly felső dabasi jegyző fogadta az érkezőt. Rutt kaye könyvelt szemekkel köszönte meg a lelkes fo gadtatást.

Czitadella.

Olyat puftant a kormányparti nagy dob, akár a gellérthegyi mozsarak egy-egy legfel söbb örmre. Útötték a „loyalis“ bumberdót, hogy szinte szédült bele az ember feje s hitelen kurucz is akadt, a ki hiáni kezdett. Az ábrázatok kezdtek kiderülni s nagy volt a boldogság Tiszán innen Dunán túl. Láta ezt Szakramentovics s volt is rá gondja, hogy a magyarok öröme sokáig ne tartson. Dühös is lett nagyon, a miért akadt olyan jámbor, a ki ehitte, hogy az a nehány száz hónapé baka a Henczi szobor környékén, a jobb idők kü szöbét őrzi. Nosza menten megmutatta, hogy a hónapé csak amolyan magyar Landwehr s az osztrák honvéd is van olyan legény. Es ha már a budai Burgban néha napján az „egri Fetzen“ is loboghat a vártahelyről, a bécsi Burgban meg a maga Landwehrjét emelte ugyan erre a kintüntető polczra. — Ez eddig egészen rendén van. Mi ugye sokat tartottunk az egész parádéről s megvalljuk, nemiméü kétkedessel fogadtuk ezt az újabb diadalmi lármát is, hogy bontják a czitadellát. No hát nem bontják. Vakulj magyar! Ennek a nótának a legújabb variatioja volt az egész. De micsoda elbizakodottság is, azt hiáni, hogy lebontják a czitadellát! Ördögöt bontják. Nem hogy bontanák, de építenek mellé és felé másik négyet. Mert abban is elbiztik már magukat, hogy a gellérthegyi ugy se sokat ér, magasabb hegyről is lehet bombázni; lélsz a magasabb hegyeken is. Boldog nemzet ez a magyar nemzet... Csak el kell valamit gondolnia, az meaten megtör tenik éppen a hogy elgondolta...

Külföldi hírek. A czár, a csárna, György és Mihály nagyhercegek és Xenia nagyhercegné pénteken a Finnöbölbe utaztak. — Schönerer a napokban Pragában időzött, hogy az antiszemita mozgalmakat újra fölföldítse. Főképp diákokkal és torna szakkal érintkezett. — Osztrák naszádrájalapításán fáradoz Bécében gróf Wileczk Janos, az első osztrák eszakkéleti xpediczió egyik fölétesítője. A gróf bécsi palotájában szombaton volt ez ügyben a szervező gyűlés. A vállalat a londoni „Royal-club“ mintájára alakul, olyképen, hogy a tagok költségen egy naszádrájt szerelnek fel és kepez tetnek ki. Ez bekés időben az osztrák part menten tenne köz- és tudományos czelok erdekében szolgálót, háboru idején pedig a hadi tengerésznek bocsátataék rendelkezésére. — A dervisek veresége. A Stefani-ügynek jelentő Masszovahból: A kereni parancsnok bennszültöt csapatokat küldött a dervisek ellen, kik az olasz véderu lethez tartozó beniamok földjére betörték. A

csapatok Fara kapitány vezetése alatt éppen midőn a szakmánnyal elvonulni akartak, me rohaútták és elűzték a derviseket, kik 150 ha lottat és 100 fegyvert és zászlókat vesztettek. A fogva tartott asszonyokat és gyermekeket ismét szabadon bocsátották. A bennszültöt csapatok két halottat és számos sebesültet ve szítettek. — Bulgáriából. A Pasicza ellen hozott halálos ítélet végrehajtása alkalmából a táborparancsnok a csapatokhoz esse telté, ki összeesküvést szót a jelenlegi kor mányrendszer felforgatására, utalt a parancsnok egyuttal a veszélyekre, melyek a terv si kerülte esetén a hazára háromlatak volna s helye-elte a hozott halálos ítéletet, megjegyez véen, hogy ily veget fog emi minden hazaaruló. A Sallisbury y-kormánya. A sokféle ta madás és kellemetlenség után, mely a Sallis bury-kormányt hetek óta egymás után éri s melyek sora különben is alig van még befe jezve, a kabinet végre szombaton egy örven detes bizalmi tüntetésben is részesült. Szom baton este Londonban igen neves gyűlés tar talt, mely teljes bizalmat fejezte ki a mi niszterium iránt. — A német parla ment legközelebb csütörtökön befejezi ér demleges tárgyalásait s a jövő hét elején formázásban berekesztetik. Szombaton intézte el harmadik olvasásában a katonai javaslatot, mely nagy többséggel végérvényesen elinté ztetett. — A király öfelsége tegnap d. e. fogadta Gruscha bécsi herceg-ersek esküjét. Az eskütelésnél Gausch miniszter volt jelen. Ugyancsak tegnap d. e. tette fel ö Fel sége Dunajevszky ujonnan kinevezett bíbornok fejére a baretet a burg-plebania templomában.

Vidék.

(Levelezés.)

H-Szobozsló, jun. 27. Nagy későn ugyan, de megis értesíteni kívánom vidékünk függetlenségi pártjának közlönyét a győzelemről, a melyet pártunk a legközelebbi városi képviselő választással ki vívott. Egy böszörményi nyilt levélből olvastam a napokban, hogy ott — ha jól emlékszem — 48 képviselő közül 46 a függetlenségi pártból választatot be. Nohát mi sem igen állunk hátrább a teljes a hitünk, hogy valamint isten segédelmével dominálni fogjuk a helyzetet, a közelebbi bekövetkezendő tisztu jtás alkalmával s le fogunk szamolni azokkal, kik oly édesnek találták a hatalom fényében való sütkérezést, — ugy dominálni foguk majdan az országos képviselő választás alkalmával is, és a legutóbbinál jóval nagyobb di adallal fogjuk kezbe adni függetlenségi kép viselőinknek a megbízó levelet, ha mindjárt nem e gy, de ha tiz főispán fog is közöttünk egész szolgabírói táborkarával, a választás napján ölöngeni s ha a főispán százszor olyan savanyú arcot fog a bábéli be-zuságában vágni, hogy minden erőlködés daczára sem ké pes ebből a tősgyökeres magyar vármegyéből csak egy s z e m m a m e l u k képviselőt is fekküdeni. Hja! nem mindenki tud ezen a terezen olyan eredményt elérni, min Szalvazsky. De nem is mindenki ölölesz a m á m t i t k á r t! Legközelebb egyébaránt minket is a városi tisztsujtás és ebben is első sorban a polgármester ség kérdése érdekel. Pártunk elhatározta, jelenlegi polgármes terünknek, — a jól megérdemelt nyugalmat megadai. Hát hába! a nagy teher hosszas vi

selése kimeríti a legerősebbet is. Egy város erélyes, tevékeny, udvó; kormányzása pedig igen nagy teher, — és habár — a mint halljuk — a főispán itt jártában ajánlotta is né mely szerinte fontosabb város atyáknak, hogy csak jó lesz ha p a p m a r a s z t á s lesz Szobozslón: már mi bizony a méltányos ság utjáról, meg a főispán kedvéért sem t r n k le s megadjuk Tury urnak a felment é n y t.

HELYI HÍREK.

Népesedés. Jun. 15-től jun. hó 21-ig született városunkban: I. Református: törvényes, 8 fiu, 8 leány. — törvénytelen 2 leány. — együtt: 18. Hílvészületett 2 leány. Többes szülés volt 1 esetben. Áttért 1 személy. Egybekt 2 pár. II. Evang.: = 0. III. R. k a t h.: törvényes 2 fiu, törvénytelen 1 fiu, — együtt: 3. IV. Zsidó: = 0. Elveszültök össze száma: 21. — melyet ha egybeve tünk az elhunytak számával [32], az apadás 11. A nyár. Az időjárás szeszélye ki tanulhatatlan. Még ez előtt pár nappal a miatt panna-zkodtunk, hogy esős őszi napok járnak, míg most ellenkezőleg az a panaszu nk, hogy nagy meleg van. Junius utolsó napjai olyan melegt hoztak, mintha kárpótolni akar tak volna bennünket mindazon didergésért, melyet junius első 3 hetében kiállottunk; ma, junius elején is forró napra viradtunk; meg arra eged következtetni, hogy julius havá nak hagyományos forrósága az idén se ma rad el. Arányk után, friss víz után vágyik az izzadó ember s a „Margit fürdő“ uszodájának, mely már megnyitott, bizonyára nagy ke tele lesz a közelebbi hetekben. Az se utolsó mulatság, ha valaki a magas Tatra fenyvesei közé menekülhet mostan, midőn „e g a n a p meilegető lá kopárszik sarja.“ A kir. tábla helyiségeinek megszemle lése Liszjak Jenő minisztr. tanácsos által az ország tablas-városaiiban folyamatban van — s mint értesültünk — mindenütt a legnagyobb igényekkel lép fel a kormány kül döttje, a helyiségek nagysága, berendezése és fekvése tárgyában, — s kivált a gyengébb anyagi erővel rendelkező városok csak ugy hűledeznek a sok kíváncsalom hallatára, melyek annyival meglepőbbek, mivel eddig az államkincstár kontójára berelítve a kir. tábla i helyiségek, — az a. n. tanácsstermeket — 20—25 embert befogadható szobák, a szobá k pedig dutyik, könyvák és kamarákból átalakított ketrecek képezik, a miat arról mai nap is bárki meggyőződést szerezhet akár Budapestben, akár M.-Vásárhelyen. — Nem is aritana egy kis statisztikai kimutatást készit tetni, mennyi terület és köbtartalau helyi séget foglal el a két tábla ma, mennyi bért fizet azokért az állam? s ezzel szemben meny nyi terület és mennyi bérnek megfelelő helyi séget követelnek a 10 vidéki várostól? — városunk hatóságát pedig figyelmeztetjük, hogy a mar eddig hozott áldozatokat mérle gelve — ne engedje magát a fitymáló meg jegyzések által tevedése ejteni — és a takarekosság határait betartva — adja át a „Korona“ épületet kellőleg átalakítva ideg lenes helyiségképen és ne bocsátkozzék ismét

ezekbe kerülő épületbérletbe, a mire épen semmi szükség nincsen.

Közigazgatási bizottság. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hó 5 en, azaz szombaton tartja rendes havi ülését.

A gazdaközönség figyelmébe. A földmívelési ipar- és kereskedelmi m. kir. minis ter, tekintettel a melegt időjárásra ellátésgé ség-rendőri szempontból, az egykocsiba rakható szarvasmarhák számának meghatározása tárgyában rendelkezett arról, hogy szombat déli vasút vonalán használatban levő 203 m-nyi rakterülettel bíró állatszallító kocsikba legfeljebb 12 drb hízott, vagy 15 drb sovány; a 288 m-nyi rakterülettel bíró kocsikba pedig legfeljebb 16 hízott, vagy 20 sovány szarvasmarha rakható be.

A „Csokonai-kör“ tagjaiul újabbban be léptek: Vértési Arnold i ven: Ala pító tag: Kovács Sándor t. főügyész, rendes tagok: Kiss József kir. tafelelgyelő, Szabolcsi Lajos biztosító intézeti bív (Budapest), dr. Kardos Albert tanár (Szentecs), Tárkány Péter árzházi felelgyelő, Ferenczy Elek szolgabíró, Szepessy Gusztáv gőzmalom igazg., Buzás Pal tanár, Rosenbergt József szállító, Bacsó Balint biztosítási hivatalnok, Kaposztás Imre tanító, Debreczen izraelita hitközség, P e t e r G á b o r i v e n: rendes tagok Bakos Lajos var. hiv., Szendrő Sándor zongora készítő. Droppa Emil i ven: alsópót tag ifj. Droppa Emil, rendes tagok: Taróczy Antal kereskedő, Horváth Mihály kereskedő, Bisotka Gábor építész, Kárpuli Peter fodrász, Palecskó P. dohanygyári hivatalnok, Kovács Daniel (Tisza-Polgar) kereskedő Droppa Sámuel tanító (Giras.)

Dalostély. A helybeli iparos ifjuság dalköre által mult szombaton a nagyerdő vi gadóban rendezett dalostélyi mind szellemi mind anyagi tekintetben a legjobban sikerült. Városunk nevezetességei közül Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester és Dr. Király Ferenc országgyűlési képviselő urak számos tagból álló kiserettel tiszteletük meg jelelésekként az együletet, s a dalkörnek figyelemreméltó haladása fölött tapasztaú el ismeréseket lekötelező udvariassággal tudatják Boross Lajos egyt. karagügygyal. A műsor darabjai közül Thehr „Daluunapen“ című nehez versenydarabja és az Eleven ördög operette indulója találkoztak osztatlan tetszéssel, a nagy gondiálat betanított és előadott többi dalszámok szintén szűni nem akaró tapsviharral jutalm zattak a közönség részéről. Az ismétlés folytatásá hosszúra nyúlt műsor után vacsorához látott a dalkör. A polgármester ur egy szép leütdetés beszédet intézett a határszázhoz, melyben figyelmeztette őket az önképzés és komoly tanulás további szükségere, hogy a társadalom hasznos tagjává válhassanak. — Szűnet után táncot rögtönzött a határszáz, a négyeseket 80 pár táncolta, a minden izében sikerült estélynek a hajnali 2 óra vetett vé get. Az estélyen történt felhívások a kö vetkezők: Balogh Sándor ur 40 kr, Péter Pál ur 1 frt 40 kr, Liptai Gábor ur 1 frt, Okrós László ur 40 kr, Siller Alajos ur 1 frt, Fischer Janos ur 3 frt 80 kr, Balogh Mi halyne 60 kr, Veres Lajos ur 40 kr, N. N. 20 kr, N. N. 30 kr, P. 20 kr, Kovács Sándor iparos 40 kr, Lőrincsk László ur 1 frt,

Ez alatt elérkeznek a többiek után a hátsó utcán végig a zsidó kapuig, a mikor ékteleen kiáltásoktól visszhangozik a szűk si kator. Pillanatra megállapodék az egész vadászátársaság, visszatekintenek mindannyian s éiánk kaczagásra fakasztá őket, a mit nezek vala. — Megállj, komám, hóhó! várj meg, ne hagyj itt, mert éhen halok nélkül. Nincs a konyhában seaki, meg a táányaraló is eluett mind! Álj meg komám! — Így kiáltozék torka szakadtából Leberti, a király udvari boldojja, meg leberayés kontóseről százával lebegteté sziduo: csörgős czafraagrat a hajnali zseió, a mint kezel lóball hadonazott a levegőben s csengős csucs sivegével nagyokat ütött, a mely alatta ko czogva ballag, hossza füle közé a jámbor csu csinak. — Csakhamar elérte a jóüzden nevetőket s Matyas ele erte földhöz vágta övében hor dott kerepőjét. — Bizony nem szép tőled komám, ott hagyd a szegény embert, azt sem mondod, befellegzett; nem játszom, éten, szomjan nem álom tovább. Kendermagos szép kaudorom is a szomszédába ment; azt mondta, ha a király kamrája üres, van a kincstartó hazánál elég. Magam is oda indultam, de megláttalak, s most itt vagyok; mig aludtam, semmit sem ittam, nem is ettem, no mar adj valamit; halold hogy korog itt bean valami? — Poki apród zsiagaen csúngó sódarkon czot, meg egy üveg b.r.t akaszt erre a boldon nyakába s ez vigyorgó arcczal dicseri az eszet.

A „DEBRECZEN“ TÁRSZÁJA.

A kincstartó.

Történelmi beszély. — Irta: Dr. Bayer Ferencz. I. Vadászaton. 1469. év őszutóján alig pittymallott még a novemberi reggel, s Budavara még csöndes álomban szendergett, a midőn a logotbi kapun az őrség hat legényt bocsátott ki. A mennyre a derengő felhómaly megvilágítja a várhegy lejtőjén lefele haladókat, ruházatuk zölddel szegélyezett sötét szürke daróc, mely a testhez simul; lábuk rövidszaru topánban kocog a kavicsos uton; negyik fejet feketé, kettő jüket fehér báránybőr-főveg takarja. Hogy miben járnak, mi a teendőjük, — meglátszik mostani foglalkozásukon; am azok hajtó ebet visznek egész falkában, s vállukról kurt lóg alá, a kettő pedig solymokat, rez lászra fűzve lábukon. Bizonyára udvari pecézerek és solymosok, kik a vadászátársaságot megelőzve, sietnek a fölhaltandó pagonyba. Valóban nem téves hozzávetésünk, mert gyors lépteiket Tótfalunak irányítják. — Jertek szaporán, — mond a legelől menő, hátra szólva elmaradt társaihoz, ugys csipős, hideg a hajnal. — Könnny Miskának beszélni. — viszonzá a leghatú almosan czammogó egyik solymos, hiszen nem a maga jószántából nyargal ugy ióhalalába, hanem, mert a kormos viszi. Igaza volt a legénynek, mert Miska alig tudott haladai azzal a szép k o p ó v a l, ugy szaporázta kehinye, vonitva lépteit, hogy a szíjat majd eltepte; mig a más láncon ve zett, őt kutya egymáshoz kötve ott botorkált a pecézár sarkán. To Jano, szólítja meg a másik solymos a mellette haladó pecézert, ha már a mi urai

mék a király vendégei, leszünk mi ketten a tiétek. — Hát iszen tőlem lehetsz, viszonzá a megszóllított, csak kaptok ti is valamit; — mert hát haliam, amikor Pathosi Bertalan sáfar uram kiűzött a nyeki majorbja; oszt meg Veres György főszakács is kiment tegnap a kastélyba s vitt magával egész sereg kuktat a társzékéren. Igy beszélgetve s több tréfálkozva ha ladtanak a legények előbbre s előbbre. S ezen közben elérték a tótfalusi szőlők alá, honnan éjszak nyugati irányba nyílik a sz. Pat völgye. De ők letértek egyenesen nyugatnak, hogy az ördögök menten kanyargó gyalog ösvényen folytassák tovább útjokat. — Azonban fölkele bíbor párnai közül a szép hajnal s szemének első sugáriban tündököltek és Budavár tornyai s kupolái. Szentgyörgyterca szokatlan reggeli órában fenyés nagy uri társaság gyűlékezék ló bálton, számos fegyverhordó nappel. Az urak nyajasan köszöntik a hólygeket, kiknek mo solygó ajkáról hol ez, hol más vesz szives szót. — Delcegi paripákon szöket ide-oda az ifjuság. Thuri György lovát ugratja át ama szeles árka, — mely a palota előtt ke reziben tántog; taps és eljenzés a jutalma. Amott meg Pozsgai Gáspár fekvészett iram dással rohan a hólygek csoportjának, s amit az őt nyugodtan bevaró mozdulatlan Máriához ér, — czuppantásra, mint földhöz szegzetten áll meg almas-pej lova. — Engem ugyan többé nem ijeszt meg — mond a hólyg nevetve, köszönöm a mulatságot, gyönyörködöm paripája tanultságában. S ezze, a hozzá közeledő Hamu kincstartónak forditva tejszín lovát, enyelegve folytató: — „De ma én voltam ám korábban nyereg ben, mint kedves atyam, hólygeim csodáltak is, mily gyorsan készítem föl.“ Parlagni György fődvarmester ugratott

most feljök, mindeneüvé nyajasan köszönve s tudatá velük, hogy a király azonnal megér kezik. A festői csoport ezzel megindult s a hi res csonkatorony meg a regi palota mentén Nagy Lajos király lakái halad. Itt szembe jő harmad magával Poki Ferencz; apró, ami valamennyit megalapodásra bírta. Ugyane perczben a palota kapujában megjelent Podmaniczky László, Magyar Balázs és Dragi Bertalan udvari katonaktól kísértén Matyas deli alakja, delcegi arabsmé ny s riadó eljenzés fogadják. Kegyetjes mo soly játszadozik ajakui s barátságos ló hajtással udvózik a rea varakozókat a király. Oda lepett Mária elé s nyajasan nyujtja kezét a piruló hólygeknak. — Csak igaz marad, reggel a nő legszebb, amikor az edes atam gyöngéd hamva ut meg orczája kedves vonásain. Azután Hamponak nyujtja királyi jobbját barátságos kezzintásra, s kantartíto baljával jeit ad indulásra. — Maga elől megy, jobbra felöl Mária s balján Hampo lepett; a többi meg szinpa nájával szemkepraztato zuzavarban csevege vekei. Raskai Balázs fölkeresi mátkáját, Piro skat, Ország Mihály nador gyönyörű leányát, hogy enyegő szavaiban röviditse neki az ut hosszát. — Legyek rossz proféta — szólítja meg Czobor Mihály udvarbíró a melleje került nadort — de felek tőle, hogy ő felsége meg bájja, csak ne legyen majd késő, azt a sok kegyességet, mit Hampóra vesztetet. Sehogy sem tetszik nekem ez ember. — De nekem sem ám; — felel Ország — különben Matyas is azt tartja: ebet a gaz dajært. Az egész világ beszél arról, hogy a ven roka leánya kedvese a királynak. — Pedig — viszonz az udvarbíró — nekünk kiralyos keli s trónörökös, kire szálljon majd a szent korona s ne üthesse föl ujra vidratelet a parttusa.

A sebeseb Mária hajnalpír varázs honol va uton kedves szó tengerszín zóld nyeregéből s a egyetemben hui Oly ellögu nem ismert ind király edes szav választól valami akkor is remeg tiszteit sejtides mire magyarul Matyas p e r z e i e n d u s b e n szegbnek látja mánya heveseb. — Fölse g falu szőlői alatt elfaradtam s a — Ne ily király s megállí angyalom, ne le Almeködy hóly, majd ped torgó lelkébe, s hosszasan simog nak hol verpíro neben tükörözdi. A hóly le megláttat a k ü g e t s e l i n y o m u t n a k i n d i t l a Mátyas szó ladót. A Szt. Pál vezet odább az dalit martján ho gas kőfal tart a királyi sáfar ur érkezöket.

Györi István 60 kr, Kálmá urne 25 kr, János 1 frt, valamint a fe dező bizottság. * Olvasó kezdetével uj cza"-rovatunk tapasztaúhatá dekes olvasma dalom barátai k i n c s t a r t o r e n c z, a d é m i a n a g y v a t a l o s t e e n d ő nagy sikerrel renczöl már a hosszabb elbes zősegt telmesé löle, hogy ujak ben részeseul. * A beliu Gróf Szapary ügyminiszter központi igazgályában az előterjesztés merve azon es a magyar szin állása alatt a nyelv és a ma telen kérés figyelemmel a melyet a magy lászak meit a felmerleendő frt ort rend teltetl ertesít hogy ugy azon a mult eeben letve irtak a újában iratok való megmar szabadijeg es (azaz 1890 ju állitattott s ki kíváltható. Tov ugyancsak a p kézeul s aláír tatnak s a z b e m e n e t e Vegli tisztelet turesden neim névmutatóból tek azt, hogy a gal — megygyó 1890. július 10. jegyző. * Minisztr nagy. kir. min. mennyi gazdasá giasági, bol Hivatalbeli elő 8419. szám alá az érdekeit kö melyeket — te segére — a k károsítolag ha alatt ösmert p teren való tánt natosítania lebe

MOLL SEIDLITZ POR

- Tavaszi gyógyítás.
- Nyári gyógyítás.
- Őszi gyógyítás.
- Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestibajok, gyomorgörge, nyák, gyomorgégés, székrekedés, májbetegség, vertoltság, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Uló foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten áldd meg”-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J. teikéz Honschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

- Legjobb bedörzsölő-szer
- köszvény
- csúsz
- és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használati köszvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogtatás alkalmán minden sérelem és sebél, dagadtok, gyuladásoknál. Belőleg vízzel vegyítve hirtelen rosulit, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. s.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerár és anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet ónások tartani magamál.

Mély tisztelettel
Hornof, teikéz Micolup-ban.

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

!! Megérkezett !!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyton kapható. Helyben az egyedi lerakásban

CSANAK JÓZSEF czégnél,

valmínt minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröccs” az összes vendéglőkben.

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

!!! HAZÁNK VIZE!!!

Kellemes üdítő ital.

Vasúti, posta- és távirde-álmás. Pöstyén-izsápfürdő. Bpestől 3¹/₂ óra, Rutikáról 3 óra, Pozsonyból 2 óra.

Az idény május 1 én nyitattott meg.

E hircves izsápfürdők mindenkor utólréhet- lennek bizonyítak a következő bajoknál: köszvény, csúsz, rheuma, ischiás, görvetykor, izületi és csonttörök nemi korok. Gyógyulók a következők: tükör- kád- és izsápfürdők, massage s villa- nyos kád, hangversenyek, könyvtár, bér- és társasági minden vonathoz. Az árak a legutányosabbak. Prospectusok kívánat a ingyen. A fürdőt egy új hazai vá- lalat vette bérbe 30 evre, mely nagy beruházásokkal törekedni fog azt kényelem szempontjából az európai fürdők színvonalára emelni. — Felvilágosítást kés- széggel nyújt.

pöstyén-fürdői főberlet Pöstyénben, vagy a budapesti képviselőség Uj-utca 1

Mödlingi **Czipőgyár.**

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Legnagyobb választék mindennemű **CZIPŐ ÁRUKBAN**

fiók, férfiak és gyermekek részére.
A legdivatosabb alakban, legjobb anyag és legolcsóbb árak.
A gyári árak gyártmányunknál, tudvalevőleg be vannak vésvé.
Raktáram: N. Várad-utca 2130. sz. Miskolczy-féle ház, a megyeház mellett.

DEBRECZENBEN,
a „Margit” fürdő-intézet telepén ujon- nan épített, s a mai tudomány színvo- nálán álló

HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET
május hó 20-án megnyit.
Helyi vasúti közlekedés, — nyilvános

telefon összeköttetés, — arnyas sétá- nyok, — kitünő vendéglő. — Vidéki vendégek ellátásáról gondoskodva van.
Intézeti orvos:
Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.
Kimerítő programok a fürdő pénztár- nál és kívánatra a vidékre bementve megküldetik. — Előjegyzések a fürdő- pénztárnál bármikor elfogadtnak.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI

MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDAJA
Debreczenben, Főpiacz, Sz. Nagy Karoly ház. — Ajánlja magát mindenké-
KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKAK
gyors és pontos elkészítésére.
Elvállal: tankönyveket, hírlapokat folyóiratokat és rovatozott iveket.
ÉT-, BOR- és ARLAPOKAT; DÍSZMŰVEKET
arany, ezüst és színyomatban;
diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.
Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legutányosabb árban eszközöltetnek.
A papír gyári árban számittatik.
HIRDETESEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hírlapban legolcsóbban számítva közzéteszek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyomda tulajdonos.

DISZOKLEVÉL 1871

DEBRECZENBEN, Főpiacz

SZ. NAGY KAROLY-ház.

Debreczen, 1890. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Közlöny
Helyben és pö-
Egy év
Fél év
Huszd év
Egyes év
A lap mellett
székhely: Szé-
utca, 1544. sz.
has. — a szerk-
menő: K. L.

A magy

Első sor-
lenne hivat-
remteni; igaz
Ausztriától fű-
dályoz, de egy
eljárás mindig
az eddig diva-
keink mellőző-
denesetre ki-
a fogyasztási
gok irányában
már ez maga-
sütkön.

Mindig g-
az ipar és ker-
gítésére szüksé-
bőséges pénzfór-
lekedtek, de el-
emelésére meg-
elégítéséről gon-
pában a földh-
tik legolcsóbb-
könyű lett vol-
nagy és olcsó-
a bajon még m-
az állam némi-
rosodások ellen,
sitené az e cz-
Ezen pedig seg-
jóléteit előmozdi-
hitei közzétetés
magánvállalatok
a föld tényleges
egyik európai á-
mint nálunk. E-
nemcsak az ált-
de az adóképess-
háztartásunk va-
nyilvánítaná jó-
sem kellene a j-

Számtalan-
ság működik az
pedig helyes és
csékély eredmén-
ságu költeggel,
mely a termék-
sujtja, a föld-
hisztja, sőt m-
catastropháknak
Ezen a bajon se-
szelforgácsolt er-
eljárással, vulgo
csak egy nagy-
hozhat segéljt.
szittetni egy-
gondolkozó és co

A „DEBRECZENI

VISSZA
— Egy ve

Komárom
Az 1849 ik é-
hetetlen híres kom-
sereg által ostrom-
nok hadserege —
Bicskénél, Nagy-Sz-
győzelmeket arató-
rendeltetett.

Zászlóaljunk
alj is e hadsereghe
Komárom alá vité-
Az osztrák ha-
tulsó részén messze-
snczokat készített
agukkal, bomba-
biztos óltalma alatt
kénye kedve szö-
lövete úgy a vára-
E hatalmas
feladatunk.

Hozzájok jut-
menve lehetett. El-
áthidalai, mi az ell-
mély munka volt.